

Möten mellan människor med olika förutsättningar

Ulf Ström är numera frilansande sjökapten. Det senaste uppdraget är som överstyrman på *Africa Mercy* i Dakar. I detta nu ligger hon vid kaj och fungerar som ett flytande sjukhusfartyg med gratis vård. Tack vare de 450 volontärerna ombord, varav Ulf Ström är en av dem. TEXT OCH FOTO AGNETA SLONAWSKI

DAKAR JANUARI 2020

En ovanligt kall bris, full av små sandkorn, drar runt i Dakars hamn. Det är tidig morgon och lastningen av lök- och saltsäckar är i full gång. Kajen längst ut är inhägnad av containrar som står staplade på varandra. Innanför "muren" sitter barn och vuxna i vita partyliknande tält. De väntar på att bli opererade från tumörer, grå starr eller gomspalt. Snart skall de gå upp för lejdaren och passera en av fartygets åtta anställda gurkhasoldater.

– Säkerheten är rigorös och det är viktigt, även om det är stabilt läge i Senegal

så kan det hända saker rätt som det är, säger Ulf Ström som scannar igenom telefonerna på bryggan där det står kort om nattens piratangrepp i Nigeria.

Dakars hamn är vidsträckt; för över ligger ett kinesiskt skepp som ser ut att sjunka när som helst. Akterut ligger ett stort fartyg ägt av Grimaldi, som ryktas vara i beslag tills vidare. Och bakom det den pittoreska ön Gorée som en gång var en omlastningsstation för slavar.

Kan välja uppdrag efter lust

Ulf Ström kom in på sjöfartsbanan tidigt. För att göra en lång historia kort, så

började det redan i gymnasiet, med ett sommarjobb som jungman på Broströms *Vikingland* där han fick blodad tand. Det blev så småningom Johnsonlinjen som ledde till sjöbefälsskolan och långa seglatser till bland annat Sydamerika med samma bolag. I dag är han 63 år och kan välja sina uppdrag lite mer efter lust och nyfikenhet.

Förra året var han bland annat kapten på en båt uppe i Arktis och därefter på ett fartyg vid Papua Nya Guinea, och i år blev det Senegal och *Africa Mercy* under en månads tid.

– Det som gör livet spännande är ju kontrasterna. Därför får man försöka åka ut och upptäcka sådant man inte känner till. I dag kan jag vara lite mer kräsen. Det här är både meningsfullt och kul. Det har varit en fantastisk upplevelse. Jag har en känsla av att få ge tillbaka, säger Ulf Ström som så smått började kolla runt, förra året, efter möjligheten att hjälpa till och under ledig tid arbeta som volontär.

När det så blev en lämplig lucka i kalendern slog han till. Det visade sig att *Africa Mercy* kommit från Guinea och var på väg mot Senegal. Där fanns det en vakans som överstyrman.

– Men det var lite av en process att bli besättningsman ombord. Trots att det här är en volontärorganisation, så ställer de höga krav. Dels är det formella intervjuer där man går igenom både referenser och värderingar. Så man kan säga att Mercy Ships checkar upp en grundligt. Plus att man betalar resan hit, för att få arbeta ombord, men det kostar ju att vara hemma också, konstaterar Ulf Ström.

Tog med sig sin saxofon

De flesta volontärerna delar hytt med två eller tre andra personer. Ulf Ström och fartygets amerikanske kapten har egna och lite rymligare hytter. I hans egen står en skinande blank saxofon och trots kort tid på plats så har han uppträtt med självaste fartygsbandet – inte bara en, utan flera gånger.

– Dels är det för en god sak, dels för att få ta del av någonting som gör skillnad. Det här handlar om människor som har det väldigt svårt. Då är det ett starkt och viktigt skäl för mig att jag ger av min tid, säger Ulf Ström som varit ombord på *Africa Mercy* i en månad som volontär. Här tillsammans med en av båtsmännen. Foto Privat.

– Det jag tillför i form av ledarskap är erfarenhet och ett synsätt från andra miljöer, menar Ulf Ström, sjökapten som varit ombord på sjukhusfartyget Africa Mercy i en månad som volontär.

För även om man arbetar mycket, så finns det lediga dagar och tid till umgänge. Han har hunnit med en båttur till Gorée, lyssnat på senegalesisk musik inne i Dakar och besökt den lokala fiskmarknaden.

Samtidigt är det lätt att fastna ombord, eftersom det finns mycket att göra – trots att fartyget ligger vid kaj under lång tid. En vanlig arbetsdag är oftast lång. Ulf Ström ansvarar för 25 personer på däck. Han samlar samtliga varje dag för en genomgång av säkerhetsfrågor och saker som behöver underhållas på däck och gör sedan en prioriteringslista. Det handlar om allt från att ha koll på de 400 brandvarnarna på fartyget, order till dykenheten som underhåller skrovet, till trossar som ska ses över och bytas ut, för att senare gå åt som smör på andrahandsmarknaden i Dakar. Sedan är det en hel del pyssel kring lossning och lastning. Alla volontärer och patienter i de fyra sjukhussalarna på nedre däck ha mat, flera gånger om dagen. Det blir en hel del avfall att lyfta över när dagen är slut.

– Det är nästan som att hålla ett litet samhälle under armarna, jämför Ulf Ström.

Vattnet är det värsta scenariot

Därtill kommer pestkontroll och noggrann information om handhygien och kontroll av bagage som kommer ombord. Allt för att det inte skall komma in ohyra. För då blir det en massa extrajobb med att utrymma sjukhussalarna; tvätta allt och lägga in kuddar, täcken och sjukhuskläder i en frys i fyra dygn. Varje patient har en caretaker (nära släkting) med sig som sover under patientens säng. Nyligen stängdes en sjukavdelning för sanering på grund av att vattkoppor brutit ut.

Baciller och loppor i all ära, men det värsta scenariot handlar om vattnet. Fartyget behöver mellan 50–70 ton vatten per dygn. Det levereras från Senegals inland via pipelines till Dakar och renas i fyra olika steg på båten. Det handlar om flera dagars kloreringsprocesser för att det slutligen skall kunna användas.

– Skulle vattnet bli ett problem, då kommer alla på hela fartyget att drabbas. Därför är jag med och övervakar processen personligen. Igår blev det stopp i vattenledningen till fartyget. Det blev det bara ett kort avbrott, men vi måste ändå testa vattenkvaliteten noga när vattnet kom tillbaka, förklarar Ulf Ström som tycker att

det finns gemensamma nämnare med ett kryssningsfartyg.

Men det finns så klart stora skillnader med innehållet och missionen i uppdraget som volontär. Mercy Ships fokuserar på hållbar hjälp. Ett exempel på det är att däcksmän ibland rekryteras lokalt. Just nu finns det en matros som får hjälp med att utbilda sig till sjöbefäl i Portugal. Sedan är det en mängd olika nationaliteter ombord. Det finns en gemensam matsal och där kan man ta en liten flagga att sätta på bordet om man är ensam och vill ha sällskap vid bordet.

– Att jobba här handlar verkligen om möten mellan människor som har olika förutsättningar. Det berikar mig. Det innebär också att det är något helt annat att vara ledare för en grupp volontärer som

valt att vara här och arbeta utan lön.

Många av dem är överkvalificerade och städar toaletter ombord eller står i köket. De sysslar med något helt annat här än vad de brukar arbeta med hemma, konstaterar Ulf Ström.

Han är själv inte främmande för att komma tillbaka och arbeta en längre tid som volontär. Vål hemma tänker han berätta om sina positiva erfarenheter, i hopp om att fler sjöbefäl testar på volontärskapet.

– Jag ser *Africa Mercy* som en glimrande möjlighet för att få en första referens, att göra sig anställningsbar, säger Ulf Ström och påminner om att man kan man göra en donationssida, via Mercy Ships, där vänner och familj skänker lite pengar som gör att man har råd att betala några månader ombord. **A S**

FOTO MERCY SHIPS

FOTO MERCY SHIPS